

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Αρ. Φύλλου 1239

1 Ιουλίου 2008

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Αριθμ. 75157/Γ2

Αναλυτικό Πρόγραμμα Σπουδών, των μαθημάτων της ειδικότητας Βοηθών Νοσηλευτών, του τομέα Υγείας - Πρόνοιας, της Γ΄ τάξης των Εσπερινών Επαγγελματικών Λυκείων (ΕΠΑ.Λ.).

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

Έχοντας υπόψη:

1. Το ν. 3475/2006 (ΦΕΚ 146, τ.Α΄) «Οργάνωση και λειτουργία της Δευτεροβάθμιας Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και άλλες διατάξεις», ιδίως το άρθρο 18 παρ. 1(γ).

2. Την υπ' αριθμ. 111276/Γ2/8.10.2007 υπουργική απόφαση (ΦΕΚ 2057/τΒ΄/23.10.2007) με θέμα «Ωρολόγιο Πρόγραμμα της Α΄, Β΄ και Γ΄ Τάξης Ημερησίων ΕΠΑ.Λ.».

3. Την υπ' αριθμ. 138011/Γ2/3.12.2007 υπουργική απόφαση (ΦΕΚ 26/τ.Β΄/15.1.2008) με θέμα «Ωρολόγιο Πρόγραμμα της Α΄, Β΄, Γ΄ και Δ΄ Τάξης Εσπερινών ΕΠΑ.Λ.».

4. Τις διατάξεις του άρθρου 90 του «Κώδικα νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα κυβερνητικά όργανα», που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του π.δ/τος 63/2005 (ΦΕΚ 98 Α΄) και το γεγονός ότι από την απόφαση αυτή δεν προκαλείται δαπάνη εις βάρος του κρατικού προϋπολογισμού.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: ΒΑΣΙΚΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ

Ο σκοπός της ενότητας αυτής είναι να αποκτήσουν οι μαθητές/τριες βασικές γνώσεις για το ιστορικό της Νοσηλευτικής και για βασικές γενικές διεργασίες αυτής, ώστε να μπορέσουν να αντεπεξέλθουν στη σύγχρονη παροχή νοσηλευτικής φροντίδας.

	ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
1	Ο Νοσηλευτής και ο αρρώστος: - Νοσηλευτική διεργασία - Νοσηλευτικό ιστορικό	Να γνωρίζουν το νοσηλευτικό ιστορικό και τη Νοσηλευτική διεργασία.	Χρήση εποπτικών μέσων. Ζητάμε από τους μαθητές να πάρουν Νοσηλευτικό ιστορικό και να χρησιμοποιήσουν κομπιούτερ.
2	Διατροφή - Ετοιμασία και βοήθεια του αρρώστου για φαγητό. - Διατροφή με ρινογαστρικό καθετήρα ή από γαστροστομία.	Οι μαθητές του νοσηλευτικού τμήματος πρέπει να κατανοήσουν τη σημασία της διατροφής στη θεραπεία του αρρώστου και να βοηθήσουν σ' αυτό με την ετοιμασία και βοήθεια του αρρώστου για φαγητό με τις γνώσεις τους στη διατροφή με ρινογαστρικό καθετήρα ή από γαστροστομία.	Συμμετοχή σε προγράμματα αγωγής υγείας. Χρήση εποπτικών μέσων και υλικού.

5. Την εισήγηση του Τμήματος Δευτεροβάθμιας Τεχνικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου, όπως αυτή διατυπώθηκε με την υπ' αριθμ. 38/29.11.2007 Συνεδρίασή του.

6. Την αναγκαιότητα καθορισμού Αναλυτικών Προγραμμάτων Σπουδών για την Γ΄ Τάξη των Εσπερινών ΕΠΑ.Λ., αποφασίζουμε:

Καθορίζουμε το Αναλυτικό Πρόγραμμα Σπουδών, των μαθημάτων της ειδικότητας Βοηθών Νοσηλευτών, του τομέα Υγείας - Πρόνοιας, της Γ΄ Τάξης των Εσπερινών Επαγγελματικών Λυκείων (ΕΠΑ.Λ.) ως εξής:

Μάθημα: ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ

Σκοπός του μαθήματος είναι να αποκτήσουν οι μαθητές βασικές γνώσεις και δεξιότητες Νοσηλευτικής.

Κεφάλαιο 1: ΒΑΣΙΚΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ

Κεφάλαιο 2: ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ ΑΡΡΩΣΤΟΥ ΜΕ ΝΟΣΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΠΕΠΤΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

Κεφάλαιο 3: ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ ΑΡΡΩΣΤΟΥ ΜΕ ΝΟΣΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΑΝΑΠΝΕΥΣΤΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

Κεφάλαιο 4: ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ ΑΡΡΩΣΤΟΥ ΜΕ ΝΟΣΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

Κεφάλαιο 6: ΠΑΙΔΙΑΤΡΙΚΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ

Εργαστήριο: ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1 ΕΩΣ ΚΑΙ ΚΕΦΑΛΑΙΟ 10

3	Κατακλίσεις. - Αίτια - Προφύλαξη - Συμπτώματα - Θεραπεία	Οι μαθητές του νοσηλευτικού τμήματος να γνωρίσουν τη φυσιολογία του δέρματος, να κατανοήσουν, πως δημιουργείται η κατάκλιση, τα αίτια, τα προφυλακτικά μέτρα και τη θεραπευτική αγωγή, για να μπορέσουν να τα εφαρμόσουν.	Χρήση εποπτικού υλικού και μέσων, Η/Υ Αντιστοιχία συμπτωμάτων θεραπευτικής αγωγής.
4	Προεγχειρητική-μετεγχειρητική νοσηλευτική φροντίδα του αρρώστου. - Γενική προεγχειρητική ετοιμασία του αρρώστου. - Τοπική και τελική προεγχειρητική ετοιμασία. - Μετεγχειρητική φροντίδα αρρώστου. - Μετεγχειρητικές δυσχέρειες και επιπλοκές.	Οι μαθητές του νοσηλευτικού τμήματος πρέπει να γνωρίζουν, ότι ο άρρωστος, που προετοιμάζεται για χειρουργική επέμβαση ή νοσηλεύεται μετά απ' αυτή, έχει ιδιαίτερα νοσηλευτικά προβλήματα και εμφανίζει πολλές νοσηλευτικές ανάγκες, τις οποίες αποκλειστικά η νοσηλευτική ομάδα έχει την ευθύνη να ικανοποιήσει. Έτσι επιβάλλεται να γνωρίζουν τόσο την προεγχειρητική και μετεγχειρητική νοσηλευτική φροντίδα, όσο και τις μετεγχειρητικές επιπλοκές.	Χρήση εποπτικού υλικού και μέσων. Να αναφέρουν δικές τους εμπειρίες
5	Νοσηλευτική φροντίδα αρρώστου στο τελικό στάδιο της ζωής του. - Έξοδος του αρρώστου από το Νοσοκομείο.	Να κατανοήσουν, όσο μπορούν, τι είναι θάνατος και ποια είναι τα σημεία, που η ζωή πλησιάζει προς το τέλος. Ποία είναι η ψυχολογία του και ποιες οι ανάγκες του. Το ρόλο τους στην οικογένειά του.	Να αναφέρουν δικές τους εμπειρίες.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2:

ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ ΑΡΡΩΣΤΟΥ ΜΕ ΝΟΣΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΠΕΠΤΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

Σκοπός της ενότητας αυτής είναι να αποκτήσουν οι μαθητές/τριες βασικές γνώσεις και δεξιότητες στη Νοσηλευτική Φροντίδα των παθολογικών και χειρουργικών παθήσεων του πεπτικού συστήματος.

	ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
1 2	Ανασκόπηση ανατομίας και φυσιολογίας του πεπτικού συστήματος. - Παρακλινικός έλεγχος. - Ενδοσκόπηση έλεγχος του πεπτικού συστήματος. Νοσηλευτική Φροντίδα. - Εξέταση γαστρικού υγρού. Νοσηλευτική Φροντίδα. - Εξέταση κοπράνων - Ακτινολογικός έλεγχος πεπτικού συστήματος, Νοσηλευτική Φροντίδα. - Υπερηχογράφημα, Νοσηλευτική Φροντίδα. - Έλεγχος ήπατος, χοληφόρων, παγκρέατος, Νοσηλευτική Φροντίδα.	Στόχος του μαθήματος αυτού είναι να αποκτήσουν οι μαθητές ειδικές γνώσεις σχετικά με τον έλεγχο του πεπτικού συστήματος για την παροχή Νοσηλευτικής Φροντίδας στον άρρωστο. Η σημασία των εργαστηριακών εξετάσεων είναι σημαντική στη διάγνωση της αρρώστιας και στη θεραπεία. Για την καλύτερη κατανόηση και των εργαστηριακών εξετάσεων αλλά και των νοσημάτων με τη νοσηλευτική φροντίδα, που ακολουθεί, επιβάλλεται να γίνει ανασκόπηση στην ανατομία και φυσιολογία του πεπτικού συστήματος.	Χρήση εποπτικών μέσων. Να ζωγραφίσουν κάποιες εξετάσεις. Να αναφέρουν προσωπικές εμπειρίες. Επίσκεψη στα εργαστήρια του Νοσοκομείου (ακτινολογικό, μικροβιολογικό, ενδοσκοπικό κ.ά.)
3	Ανωμαλίες απεκκριτικής λειτουργίας εντέρου.	Οι μαθητές του νοσηλευτικού τμήματος πρέπει να κατανοήσουν τη φυσιολογία του πεπτικού και τις ανωμαλίες της απεκκριτικής λειτουργίας του εντέρου και τη συμβολή του στη διάγνωση της αρρώστιας και στον καθορισμό της θεραπευτικής αγωγής.	Χρήση εποπτικών μέσων, Η/Υ.

4 5	Φλεγμονές στοματικής κοιλότητας. Νοσηλευτική Φροντίδα. Κιρσοί Οισοφάγου. Νοσηλευτική Φροντίδα	Να γνωρίσουν οι μαθητές του Νοσηλευτικού Τμήματος τις φλεγμονές της Στοματικής Κοιλότητας και τους Κιρσούς του Οισοφάγου και τη νοσηλευτική φροντίδα, ώστε να συμβάλουν στη θεραπεία τους. Μαθαίνουν για τη σημασία της καθαριότητας της στοματικής κοιλότητας.	Χρήση εποπτικών μέσων. Να αναφέρουν οι μαθητές προσωπικές εμπειρίες. Συμμετοχή σε προγράμματα αγωγής υγείας. Ίδιες ερωτήσεις πριν και μετά το μάθημα.
6	Πεπτικό έλκος στομάχου και δωδεκαδάκτυλου. Νοσηλευτική Φροντίδα. - Επιπλοκές έλκους στομάχου, δωδεκαδάκτυλου. - Γαστρορραγία. Νοσηλευτική Φροντίδα. - Διάτρηση. Νοσηλευτική Φροντίδα. - Πυλωρική στένωση. Νοσηλευτική Φροντίδα. - Καρκίνος στομάχου. Νοσηλευτική Φροντίδα.	Στόχος αυτού του μαθήματος είναι να αποκτήσουν οι μαθητές του Νοσηλευτικού Τμήματος ειδικές γνώσεις για τη νοσηλευτική φροντίδα του πεπτικού έλκους και των επιπλοκών, που παράλληλα αποτελούν ξεχωριστές νοσολογικές οντότητες με σκοπό τη γρήγορη ανάρρωση του αρρώστου. Έμμεσα μαθαίνονται προληπτικά μέτρα.	Χρήση εποπτικών μέσων. Να αναφέρουν οι μαθητές προσωπικές εμπειρίες. Να γράψουν Νοσηλευτικό Ιστορικό από κάποιο συγγενικό τους πρόσωπο. Να κάνουν πρωτόκολλο με νοσηλευτικές οδηγίες στα αντίστοιχα νοσήματα.
7 8	Ελκώδης κολίτιδα. Νοσηλευτική Φροντίδα. Όγκοι εντέρου. Νοσηλευτική Φροντίδα.	Στόχος του μαθήματος είναι να αποκτήσουν οι μαθητές του Νοσηλευτικού Τμήματος ειδικές γνώσεις για τη Νοσηλευτική Φροντίδα της ελκώδους Κολίτιδας και των Όγκων του εντέρου για γρήγορη ανάρρωση. Έμμεσα μαθαίνουν τα προληπτικά μέτρα των αντιστοίχων νοσημάτων.	Χρήση εποπτικών μέσων. Ν' αναφέρουν οι μαθητές προσωπικές εμπειρίες. Να ζωγραφίσουν τα σημεία εμφάνισης του καρκίνου στο έντερο και στις στομίες. Ανάθεση εργασιών. Συμμετοχή σε προγράμματα αγωγής υγείας.
9 10 11	Σκωληκοειδίτιδα. Νοσηλευτική Φροντίδα. Περιτονίτιδα. Νοσηλευτική Φροντίδα. Ειλεός. Νοσηλευτική Φροντίδα.	Να αποκτήσουν οι μαθητές ειδικές γνώσεις για τη νοσηλευτική φροντίδα στη σκωληκοειδίτιδα, περιτονίτιδα και ειλεό με σκοπό τη θεραπεία και γρήγορη ανάρρωση. Έμμεσα να μάθουν τα προληπτικά μέτρα των αντιστοίχων νοσημάτων.	Χρήση εποπτικών μέσων. Ν' αναφέρουν οι μαθητές προσωπικές εμπειρίες. Να ζωγραφίσουν τη σκωληκοειδίτιδα σε κατάσταση φλεγμονής και σε φυσιολογική.
12	Παθήσεις Χοληφόρων οδών, ήπατος και παγκρέατος. - Χολολιθίαση. Νοσηλευτική Φροντίδα. - Χολοκυστίτιδα. Νοσηλευτική Φροντίδα.	Σκοπός του μαθήματος είναι να αποκτήσουν οι μαθητές ειδικές γνώσεις για τη νοσηλευτική φροντίδα της χολολιθίας και της χολοκυστίτιδας.	Χρήση εποπτικών μέσων. Ν' αναφέρουν οι μαθητές προσωπικές εμπειρίες. Ανάθεση εργασιών. Ν' αναφέρουν τα ιαματικά νερά, που είναι κατάλληλα για τα αντίστοιχα νοσήματα.
	- Ηπατίτιδες. Νοσηλευτική Φροντίδα. - Κίρρωση του ήπατος. Νοσηλευτική Φροντίδα. - Ηπατική ανεπάρκεια. Νοσηλευτική Φροντίδα.	Να αποκτήσουν ειδικές γνώσεις για τη νοσηλευτική φροντίδα στις ηπατίτιδες, στην κίρρωση και ανεπάρκεια του ήπατος. Μαθαίνουν τα προληπτικά μέτρα, που αποτελούν και μέρος της νοσηλευτικής φροντίδας στις ηπατίτιδες. Αξιολογούν μηνύματα, που προέρχονται από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης σχετικά με τις ηπατίτιδες και την κίρρωση του ήπατος.	Χρήση εποπτικών μέσων. Ν' αναφέρουν οι μαθητές προσωπικές εμπειρίες. Συμμετοχή σε προγράμματα αγωγής υγείας. Οι μαθητές ελέγχουν τα βιβλία υγείας, αν έχουν εμβολιαστεί. Μαθαίνουν να παίρνουν σωστές αποφάσεις για τη δική τους υγεία και των άλλων, γιατί η ημιμάθεια είναι χειρότερη της αμάθειας και δημιουργεί πανικό και ρατσισμό. Ανάθεση εργασιών με αντίστοιχα θέματα.

	<ul style="list-style-type: none"> - Εχινόκοκκος ήπατος. Νοσηλευτική Φροντίδα. Προφύλαξη. - Παγκρεατίτιδα Νοσηλευτική Φροντίδα. - Σακχαρώδης διαβήτης Νοσηλευτική φροντίδα. 	<p>Να αποκτήσουν ειδικές γνώσεις για τη νοσηλευτική φροντίδα στον εχινόκοκκο ήπατος και στην παγκρεατίτιδα. Μαθαίνουν τα προληπτικά μέτρα και τα εφαρμόζουν σε προσωπικό επίπεδο.</p>	<p>Χρήση εποπτικών μέσων. Να αναφέρουν οι μαθητές προσωπικές εμπειρίες ή συγγενικών προσώπων. Ζωγραφίζουν τον κύκλο του εχινόκοκκου σε χαρτόνι και το τοιχοκολλούν στην αίθουσα. Βρίσκουν επιδημιολογικά στοιχεία του εχινόκοκκου στην Ελλάδα ανά Νομό (χωρίζονται σε ομάδες). Βρίσκουν επιδημιολογικά στοιχεία στη Ευρώπη, Ασία, Αφρική, Αμερική και τα συγκρίνουν μεταξύ τους. Δίδεται στους μαθητές να γράψουν στην καθομιλουμένη ιατρικούς όρους, που έμαθαν στην ενότητα αυτή.</p>
--	--	---	---

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3:

ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ ΑΡΡΩΣΤΟΥ ΜΕ ΝΟΣΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΑΝΑΠΝΕΥΣΤΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

Σκοπός της ενότητας αυτής είναι να αποκτήσουν οι μαθητές/τριες ειδικές επιστημονικές γνώσεις, ώστε να συμβάλλουν στη θεραπεία και πρόληψη των νοσημάτων του αναπνευστικού συστήματος.

	ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
1. 2.	<p>Ανασκόπηση ανατομίας και φυσιολογίας αναπνευστικού συστήματος.</p> <p>Ειδικές διαγνωστικές εξετάσεις.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Προετοιμασία αρρώστου. - Καθήκοντα Νοσηλευτή. 	<p>Στόχος του μαθήματος αυτού είναι να αποκτήσουν οι μαθητές ειδικές γνώσεις για το διαγνωστικό έλεγχο του αναπνευστικού συστήματος, ώστε να συμβάλλουν στη διάγνωση και θεραπεία του αρρώστου. Επιβάλλεται για την καλύτερη κατανόηση του μαθήματος η ανασκόπηση της ανατομίας και φυσιολογίας του αναπνευστικού συστήματος.</p>	<p>Χρήση εποπτικών μέσων. Να ζωγραφίσουν το αναπνευστικό σύστημα και κάποιες εξετάσεις και να αναρτήσουν πίνακα στην αίθουσα του σχολείου. Να αναφέρουν οι μαθητές προσωπικές εμπειρίες. Επίσκεψη στα εργαστήρια του Νοσοκομείου και ιδιαίτερα των ειδικών εξετάσεων του αναπνευστικού συστήματος (βρογχοσκόπηση, σπιρομέτρηση κ.λπ.) Παρακολούθηση εγχειρήσεων θώρακα στο χειρουργείο κατά την πρακτική εξάσκηση.</p>
3.	<p>Συμπτώματα αναπνευστικών νοσημάτων.</p> <p>Νοσηλευτική Φροντίδα.</p>	<p>Στόχος του μαθήματος αυτού είναι να αποκτήσουν οι μαθητές ειδικές γνώσεις για τη νοσηλευτική φροντίδα των συμπτωμάτων του αναπνευστικού συστήματος.</p>	<p>Χρήση εποπτικών μέσων. Να αναφέρουν οι μαθητές προσωπικές εμπειρίες.</p>
4.	<p>Οξυγονοθεραπεία</p> <ul style="list-style-type: none"> - Τρόποι χορήγησης <p>Νοσηλευτική Φροντίδα.</p>	<p>Στόχος του μαθήματος αυτού είναι να αποκτήσουν οι μαθητές ειδικές γνώσεις για τη σημασία της Οξυγονοθεραπείας, τους τρόπους και τη νοσηλευτική Φροντίδα.</p>	<p>Χρήση εποπτικών μέσων. Να αναφέρουν οι μαθητές προσωπικές εμπειρίες.</p>
5.	<p>Τραχειοτομή</p> <ul style="list-style-type: none"> - Νοσηλευτική Φροντίδα αρρώστου με τραχειοτομή. 	<p>Στόχος του μαθήματος αυτού είναι να αποκτήσουν οι μαθητές ειδικές γνώσεις για την τραχειοτομία και για τη νοσηλευτική φροντίδα της.</p>	<p>Χρήση εποπτικών μέσων. Να αναφέρουν οι μαθητές προσωπικές εμπειρίες.</p>

6.	Ρινίτις.	Στόχος του μαθήματος αυτού είναι να αποκτήσουν οι μαθητές ειδικές γνώσεις για τη νοσηλευτική φροντίδα των νοσημάτων αυτών.	Χρήση εποπτικών μέσων. Ν' αναφέρουν οι μαθητές προσωπικές εμπειρίες.
7.	Νοσηλευτική Φροντίδα Αμυγδαλίτις - Αμυγδαλεκτομή. Νοσηλευτική Φροντίδα		
8.	Λοιμώξεις του αναπνευστικού συστήματος. - Οξεία τραχειοβρογχίτιδα. - Χρόνια βρογχίτιδα. - Πνευμονία. - Πλευρίτιδα - Νοσηλευτική Φροντίδα όλων αυτών των νοσημάτων.	Στόχος του μαθήματος αυτού είναι να αποκτήσουν οι μαθητές ειδικές γνώσεις για τη νοσηλευτική φροντίδα, στην οξεία τραχειοβρογχίτιδα, χρόνια βρογχίτιδα, πνευμονία, πλευρίτιδα	Ν' αναφέρουν οι μαθητές προσωπικές εμπειρίες.
9.	Άλλες παθήσεις του αναπνευστικού συστήματος. - Βρογχεκτασία - Ατελεκτασία - Πνευμονοθώρακας - Πνευμονικό εμφύσημα - Καρκίνος λάρυγγα - Καρκίνος πνεύμονα - Νοσηλευτική Φροντίδα αυτών.	Στόχος του μαθήματος αυτού είναι να αποκτήσουν οι μαθητές ειδικές γνώσεις για τη νοσηλευτική φροντίδα των παθήσεων: Βρογχεκτασία, Ατελεκτασία Πνευμονοθώρακας. Πνευμονικό εμφύσημα, Καρκίνος λάρυγγα και πνεύμονα.	Ν' αναφέρουν οι μαθητές προσωπικές εμπειρίες. Ανάθεση εργασιών. Ν' αναφέρουν τις ομοιότητες και διαφορές των νοσημάτων και της νοσηλευτικής φροντίδας. Συμμετοχή σε προγράμματα αγωγής υγείας.
10.	Νοσηλευτική Φροντίδα αρρώστου με εγχείρηση θώρακα. - Θωρακική παροχέτευση	Στόχος του μαθήματος αυτού είναι να αποκτήσουν οι μαθητές ειδικές γνώσεις για τη νοσηλευτική φροντίδα αρρώστου με εγχείρηση θώρακα και για τη θωρακική παροχέτευση, γιατί η προεγχειρητική και μετεγχειρητική φροντίδα παίζουν σημαντικό ρόλο στη γρήγορη αποκατάστασή του.	Χρήση εποπτικών μέσων και υλικού.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4:

ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ ΑΡΡΩΣΤΟΥ ΜΕ ΝΟΣΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

Σκοπός της ενότητας αυτής είναι να αποκτήσουν οι μαθητές/τριες ειδικές επιστημονικές γνώσεις και δεξιότητες για την παροχή ασφαλούς νοσηλευτικής φροντίδας και πρόληψης των νοσημάτων του κυκλοφορικού συστήματος.

	ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
1.	Ανασκόπηση ανατομίας και φυσιολογίας κυκλοφορικού συστήματος.	Στόχος του μαθήματος αυτού είναι να αποκτήσουν οι μαθητές ειδικές γνώσεις για το διαγνωστικό έλεγχο του κυκλοφορικού συστήματος, ώστε να συμβάλουν στη διάγνωση και στη θεραπεία του αρρώστου.	Χρήση εποπτικών μέσων. Να ζωγραφίσουν το κυκλοφορικό σύστημα και κάποιες εξετάσεις, και να αναρτήσουν πίνακα στην αίθουσα του σχολείου.
2.	Ειδικές διαγνωστικές εξετάσεις. - Προετοιμασία αρρώστου. - Καθήκοντα Νοσηλεύτη.	Επιβάλλεται για την καλύτερη κατανόηση του μαθήματος η ανασκόπηση της ανατομίας και φυσιολογίας του κυκλοφορικού συστήματος. να εφαρμόζουν κάποιες απ' αυτές π.χ. Ηλεκτροκαρδιογράφημα	Να αναφέρουν προσωπικές εμπειρίες. Επίσκεψη στα εργαστήρια ειδικών εξετάσεων του κυκλοφορικού συστήματος π.χ. δοκιμασία κόπωσης, στεφανιογραφία, καθετηριασμός κ.λπ. Παρακολούθηση εγχειρήσεων καρδιάς και αγγείων.
3.	Συμπτώματα καρδιακών νοσημάτων. - Νοσηλευτική Φροντίδα.	Στόχος του μαθήματος αυτού είναι να αποκτήσουν οι μαθητές ειδικές γνώσεις για τη νοσηλευτική φροντίδα των συμπτωμάτων του κυκλοφορικού συστήματος.	Χρήση εποπτικών μέσων. Να αναφέρουν οι μαθητές δικές τους εμπειρίες.
4.	Καρδιακή ανεπάρκεια - Οξύ πνευμονικό οίδημα. - Νοσηλευτική αντιμετώπιση και Φροντίδα.	Να αποκτήσουν οι μαθητές ειδικές γνώσεις για τη νοσηλευτική αντιμετώπιση και φροντίδα αρρώστων με καρδιακή ανεπάρκεια και πνευμονικό οίδημα.	Χρήση εποπτικών μέσων. Ν' αναφέρουν οι μαθητές δικές τους εμπειρίες.

5.	Ισχαιμική καρδιοπάθεια: - Στηθάγχη - Έμφραγμα μυοκαρδίου - Νοσηλευτική αντιμετώπιση και φροντίδα αρρώστου με στηθάγχη - έμφραγμα. - Πρώτες βοήθειες.	Να αποκτήσουν οι μαθητές ειδικές γνώσεις για τη νοσηλευτική αντιμετώπιση και φροντίδα αρρώστων με στηθάγχη και έμφραγμα, και στις πρώτες βοήθειες.	Χρήση εποπτικών μέσων. Να αναφέρουν οι μαθητές δικές τους εμπειρίες. Παίξιμο ρόλων (Roll playing)
6.	Διαταραχές του καρδιακού ρυθμού. - Νοσηλευτικές δραστηριότητες και παρεμβάσεις.	Να αποκτήσουν οι μαθητές ειδικές γνώσεις για τις συχνότερες αρρυθμίες και τη νοσηλευτική φροντίδα, την προετοιμασία για εφαρμογή βηματοδότη και τη μετά φροντίδα.	Χρήση εποπτικών μέσων. Να αναφέρουν οι μαθητές δικές τους εμπειρίες. Παίξιμο ρόλων (Roll playing)
7.	Υπέρταση. - Νοσηλευτική αντιμετώπιση	Να αποκτήσουν οι μαθητές ειδικές γνώσεις για την υπέρταση και τη νοσηλευτική αντιμετώπιση.	Να αναφέρουν οι μαθητές δικές τους εμπειρίες. Παίξιμο ρόλων (Roll playing)
8.	Νοσηλευτική Φροντίδα αρρώστων με εγχειρήσεις καρδιάς και αγγείων.	Να αποκτήσουν οι μαθητές ειδικές γνώσεις για τη νοσηλευτική και φροντίδα αρρώστων με εγχειρήσεις καρδιάς και αγγείων.	Να αναφέρουν οι μαθητές δικές τους εμπειρίες.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6:

ΠΑΙΔΙΑΤΡΙΚΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ

Σκοπός της ενότητας αυτής είναι να αποκτήσουν οι μαθητές/τριες ειδικές επιστημονικές γνώσεις και δεξιότητες για την παροχή ασφαλούς παιδιατρικής νοσηλευτικής φροντίδας.

	ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
1 2 3	Εισαγωγή στην Παιδ/κή Ν.Φ. Θεμελιώδεις αρχές Ν.Φ. παιδιού. Διαφορές στη νοσηλεία παιδιού και ενήλικα.	Οι μαθητές επιβάλλεται να κατανοήσουν την ανάγκη απόκτησης γνώσεων και δεξιοτήτων για καλύτερη παροχή Ν.Φ. στο άρρωστο παιδί μέσα από μια σύντομη ιστορική αναδρομή. Επίσης πρέπει να μάθουν τις βασικές αρχές της Ν.Φ. του παιδιού και να αντιληφθούν τις διαφορές της νοσηλείας του με του ενήλικα.	Εικόνες, διαφάνειες ή βίντεο με την ιστορική εξέλιξη των Παιδ. Νοσ/μείων. Ομάδες εργασίας, που θα εντοπίσουν τις διαφορές στη νοσηλεία του παιδιού με του ενήλικα.
4	Συμπτώματα από αρρώστιες της παιδικής ηλικίας - Νοσ. αντιμετώπιση.	Να αποκτήσουν οι μαθητές βασικές γνώσεις Ν.Φ. άρρωστου παιδιού	Ομάδες εργασίας. Χωρίζονται οι μαθητές σε ομάδες και καταγράφουν τα νοσ/κά καθήκοντα για την αντιμετώπιση των συμπτωμάτων από νοσήματα της παιδικής ηλικίας.
5	Το Παιδ/κό Νοσ/μείο - Παιδ/κή Νοσ/κή Μονάδα.	Να μάθουν το σκοπό, τις προϋποθέσεις και τους επιμέρους χώρους του Π.Ν. και της Π.Ν.Μ.	Παρουσιάζονται εικόνες, διαφάνειες με Π.Ν.
6	Εισαγωγή του παιδιού στο Νοσ/μείο - Ο ρόλος του Νοσ/κού προσ/κού. α) Σχέση Νοσ/τή -μητέρας. β) Σχέση Νοσ/τή -παιδιού. γ) Τι πρέπει να έχει υπόψη του ο Νοσ/τής κατά την εισαγωγή του παιδιού. δ) Η πρωινή φροντίδα του παιδιού. ε) Μέθοδοι μέτρησης της θερμ/σίας.	Να γνωρίσουν το ρόλο του Νοσ/τή κατά την εισαγωγή του παιδιού στο Π.Ν. και να κατανοήσουν την αξία της διαπροσωπικής του σχέσης με τη μητέρα και το παιδί. Επίσης να μάθουν τι περιλαμβάνει η πρωινή περιποίηση του βρέφους καθώς και τον τρόπο θερμ/σης.	Ομάδες εργασίας. Να ερευνήσουν οι μαθητές τις αιτίες που επηρεάζουν τη διαμόρφωση των σχέσεων του Νοσ/τή με τη μητέρα και το άρρωστο παιδί. Επίδειξη της πρωινής φροντίδας του βρέφους και της τεχνικής θερμ/σης. Επανεκτέλεση από τους μαθητές.
7	Η διατροφή του άρρωστου παιδιού - Τεχνητή διατροφή. α) Αρχές. β) Εφαρμογή τεχν. Διατροφής.	Να γνωρίσουν οι μαθητές τι πρέπει να έχουν υπόψη τους για τη σωστή διατροφή ενός παιδιού. Να μάθουν να εφαρμόζουν την τεχνητή διατροφή και τη διατροφή με ρινογαστρικό καθετήρα.	Επίδειξη των μεθόδων της τεχνητής διατροφής και με ρινογαστρικό καθετήρα.

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗΣ

Βασική Νοσηλευτική Φροντίδα Αρρώστου

Ο σκοπός είναι να αποκτήσει ο μαθητής / τρια του νοσηλευτικού τμήματος επιδεξιότητα στην εφαρμογή των νοσηλευτικών διαδικασιών.

Το επίκεντρο της διαδικασίας αυτής θα είναι πάντα ο άρρωστος και οι ανάγκες του.

Οι δραστηριότητες είναι: η επίδειξη εκ μέρους του καθηγητή, η εξάσκηση εκ μέρους των μαθητών και η εφαρμογή στην πρακτική τους εξάσκηση.

	ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
1α	Στρώσιμο απλού κρεβατιού με αερισμό σεντονιών από 2 Νοσηλευτές.		
β	Στρώσιμο απλού κρεβατιού με αερισμό σεντονιών από 1 Νοσηλευτή.		
γ	Στρώσιμο απλού κρεβατιού με άρρωστο σε πλαγία θέση, με αλλαγή σεντονιών από 2 Νοσηλευτές.		
δ	Στρώσιμο απλού κρεβατιού με άρρωστο σε πλαγία θέση, με αερισμό σεντονιών από 2 Νοσηλευτές.		
ε	Στρώσιμο απλού κρεβατιού με άρρωστο σε υπτία θέση, με αλλαγή σεντονιών από 2 Νοσηλευτές.		
στ	Στρώσιμο απλού κρεβατιού με άρρωστο σε υπτία θέση, με αερισμό σεντονιών από 2 Νοσηλευτές.		
2	Πλύσιμο και εντριβή ράχης και γλουτών (Πρόληψη κατακλίσεων). Καθαριότητα Αρρώστου στο κρεβάτι.		
3	- Πρωινή φροντίδα αρρώστου. - Τοπική καθαριότητα γεννητικών οργάνων. - Λούσιμο αρρώστου. - Λουτρό καθαριότητας σε άρρωστο στο κρεβάτι. - Χορήγηση ουροδοχείου σε άρρωστο στο κρεβάτι. - Χορήγηση σκωραμίδας σε άρρωστο στο κρεβάτι.		
4	Υποκλυσμός. - Καθαρτικός Υποκλυσμός με συσκευή μιας χρήσης. (Fleet enema) - Καθαρτικός Υποκλυσμός με συσκευή πολλαπλής χρήσης.		
5	Εφαρμογή Σωλήνα Αερίων σε άρρωστο.		
6	Χορήγηση Υπόθετου σε άρρωστο.		
7	Περιποίηση κατακλίσεων.		
8	Τεχνητή Διατροφή Αρρώστου. - Εφαρμογή ρινογαστρικού σωλήνα. - Σίτιση αρρώστου με ρινογαστρικό σωλήνα. - Σίτιση αρρώστου με οισοφαγοστομία, γαστροστομία, νηστιδοστομία.		
9	Βοήθεια στην Κένωση και Πλύση Στομάχου.		
10	Τεχνική Νοσηλευτικών Διαδικασιών κατά τη Προεγχειρητική και Μετεγχειρητική Φροντίδα. - Τεχνική ετοιμασία εγχειρητικού πεδίου. - Ετοιμασία φορείου. - Ετοιμασία αρρώστου για χειρουργείο. - Ετοιμασία χειρουργικού κρεβατιού. - Παραλαβή χειρουργημένου αρρώστου.		

ΜΑΘΗΜΑ: ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ- ΤΕΧΝΙΚΗ ΧΕΙΡΟΥΡΓΕΙΟΥ

Ισχύει το Πρόγραμμα Σπουδών του μαθήματος Στοιχεία Χειρουργικής, 1ου Κύκλου Β' Τάξης ΤΕΕ και το Πρόγραμμα Σπουδών του μαθήματος Τεχνική Χειρουργείου, 2ου Κύκλου ΤΕΕ, ειδικ. Βοηθών Νοσηλευτών, όπως αυτά περιγράφονται στην υπ' αριθμ. 4219-στ/Γ2/20-8-1999, (ΦΕΚ 2325/τ.Β'/31.12.99) Υ.Α.

ΜΑΘΗΜΑ: ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΥΝΑΙΚΟΛΟΓΙΑΣ-ΜΑΙΕΥΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΠΑΙΔΙΑΤΡΙΚΗΣ

Ισχύει το Πρόγραμμα Σπουδών του μαθήματος Στοιχεία Γυναικολογίας-Μαιευτικής, 2ου Κύκλου ΤΕΕ και το Πρόγραμμα Σπουδών του μαθήματος Στοιχεία Παιδιατρικής, 2ου Κύκλου ΤΕΕ, ειδικ. Βοηθών Νοσηλευτών, όπως αυτά περιγράφονται στην υπ' αριθμ. 4219-στ/Γ2/20-8-1999, (ΦΕΚ 2325/τ.Β'/31.12.99) Υ.Α.

ΜΑΘΗΜΑ: ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΝΕΥΡΟΛΟΓΙΑΣ-ΨΥΧΙΑΤΡΙΚΗΣ

Ισχύει το Πρόγραμμα Σπουδών του μαθήματος Στοιχεία Ψυχιατρικής- Νευρολογίας, 2ου Κύκλου ΤΕΕ όπως αυτό περιγράφεται στην υπ' αριθμ. 4219-στ/Γ2/20-8-1999, (ΦΕΚ 2325/τ.Β'/31.12.99) Υ.Α.

ΜΑΘΗΜΑ: ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΝΑΤΟΜΙΑΣ - ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑΣ Ι

Σκοπός της διδασκαλίας του μαθήματος είναι να γνωρίσουν οι μαθητές και οι μαθήτριες βασικά ανατομικά στοιχεία των συστημάτων του οργανισμού του ανθρώπου και να κατανοήσουν τις κυριότερες λειτουργίες που κάνει το καθένα από αυτά.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4: ΝΕΥΡΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

Ο σκοπός αυτού του κεφαλαίου είναι να γνωρίσουν οι μαθητές και οι μαθήτριες τα βασικά στοιχεία της μορφολογίας και της λειτουργίας του Νευρικού συστήματος.

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
4.1 Γενικά		
4.2 Νευρικός ιστός <ul style="list-style-type: none"> ● Νευρικό κύτταρο -Νευρώνας (περιγραφή και λειτουργία) <ul style="list-style-type: none"> - Σώμα νευρικού κυττάρου - Δενδρίτες - Νευρίτης - Τελικά δενδρύλια - Τελικά κομβία - Έλυτρα - Σύναψη - Λειτουργική διαίρεση των νευρώνων - Κινητικοί - Αισθητικοί - Συνδετικοί - Διάταξη των νευρώνων στο Κεντρικό Νευρικό Σύστημα (λευκή και φαιά ουσία) ● Νευρογλοία (περιγραφή και λειτουργία) <ul style="list-style-type: none"> - Νευρογλοιακά κύτταρα - Νευρογλοιακές ίνες 	Οι μαθητές / τριες να κατανοήσουν <ul style="list-style-type: none"> ● Από ποια μέρη αποτελείται το νευρικό κύτταρο ● Από τι αποτελείται ο νευρικός ιστός ● Ποια είναι η λειτουργική διαίρεση των νευρώνων ● Πως διατάσσονται τα νευρικά κύτταρα στο κεντρικό νευρικό σύστημα ● Τι είναι η νευρογλοία 	Οι μαθητές/τριες θα δουν άτλαντες, διαφάνειες, cd roms και θα παρακολουθήσουν ταινία σχετική με την μορφολογία του νευρικού κυττάρου τις μορφές τους την διάταξή τους στο κεντρικό σύστημα και την λειτουργική τους διαίρεση.
4.3 Διαίρεση του Νευρικού Συστήματος <p>A. Εγκεφαλονωτιαίο Νευρικό Σύστημα</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Κεντρικό Νευρικό Σύστημα <ul style="list-style-type: none"> - Εγκέφαλος - Νωτιαίος Μυελός ● Περιφερικό Νευρικό Σύστημα <ul style="list-style-type: none"> - Εγκεφαλικά Νεύρα - Νωτιαία Νεύρα <p>B. Αυτόνομο ή Φυτικό Νευρικό Σύστημα</p> <ul style="list-style-type: none"> - Συμπαθητικό νευρικό σύστημα - Παρασυμπαθητικό νευρικό σύστημα 	Οι μαθητές / τριες να κατανοήσουν <ul style="list-style-type: none"> ● Να γνωρίζουν τη βασική διαίρεση του Νευρικού Συστήματος 	Οι μαθητές/τριες θα δουν άτλαντες, διαφάνειες, cd roms και θα παρακολουθήσουν ταινία σχετική με την διαίρεση του νευρικού συστήματος.

<p>4.3.1 Εγκεφαλονωτιαίο Νευρικό Σύστημα</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Κεντρικό Νευρικό Σύστημα (Εγκέφαλος και Νωτιαίος μυελός) * Εγκέφαλος <ul style="list-style-type: none"> ● - Διαίρεση του Εγκεφάλου ● - Τελικός εγκέφαλος (Βασική περιγραφή, Κέντρα του εγκεφάλου: κινητικά, αισθητήρια, συνδετικά) ● - Διάμεσος Εγκέφαλος ● - Μέσος Εγκέφαλος ● -Οπίσθιος Εγκέφαλος (Γέφυρα, Παρεγκεφαλίδα) ● - Έσχατος Εγκέφαλος ● - Μήνιγγες του εγκεφάλου ● - Κοιλίες του Εγκεφάλου ● - Εγκεφαλονωτιαίο υγρό ● - Υπαραχνοειδής χώρος του Εγκεφάλου ● - Λειτουργική διαίρεση του Εγκεφάλου ● - Τα δύο ημισφαίρια του Εγκεφάλου - Το στέλεχος - Η Παρεγκεφαλίδα * Νωτιαίος μυελός <ul style="list-style-type: none"> - Μέρη νωτιαίου μυελού - Μήνιγγες ● Περιφερικό Νευρικό Σύστημα <ul style="list-style-type: none"> - Εγκεφαλικά Νεύρα (12 συζυγίες, αισθητικά (αισθητήρια), κινητικά, μικτά) - Νωτιαία Νεύρα (31 ζεύγη) ● Οι κυριότερες οδοί του Νευρικού Συστήματος <ul style="list-style-type: none"> - Κινητική ή πυραμιδική οδός - Εξωπυραμιδική οδός ● - Αισθητικές οδοί 	<p>Οι μαθητές / τρεις να κατανοήσουν</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Να γνωρίζουν από ποια μέρη αποτελείται ο εγκέφαλος, ο νωτιαίος μυελός και η σημασία αυτών. 	<p>Οι μαθητές/τριες θα δουν άτλαντες, διαφάνειες, cd roms και θα παρακολουθήσουν ταινία σχετική με την μορφολογία του εγκεφάλου και του νωτιαίου μυελού.</p>
<p>4.3.2 Αυτόνομο ή Φυτικό Νευρικό Σύστημα</p> <p>Γενικά</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Συμπαθητικό Νευρικό Σύστημα <ul style="list-style-type: none"> - Κεντρική μοίρα - Περιφερική μοίρα ● Παρασυμπαθητικό Νευρικό Σύστημα <ul style="list-style-type: none"> - Κεντρική μοίρα - Περιφερική μοίρα 	<p>Οι μαθητές / τρεις να κατανοήσουν</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Τα μέρη που αποτελείται το συμπαθητικό και παρασυμπαθητικό Νευρικό σύστημα ● Τη διαφορά δράσης σε κάθε όργανο 	<p>Οι μαθητές/τριες θα δουν άτλαντες, διαφάνειες, προπλάσματα, cd roms σχετικά με το συμπαθητικό και παρασυμπαθητικό σύστημα και τις λειτουργίες των.</p>

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5: ΑΙΣΘΗΤΗΡΙΑ ΟΡΓΑΝΑ

Ο σκοπός αυτού του κεφαλαίου είναι να γνωρίσουν οι μαθητές και οι μαθήτριες συνοπτικά τα διάφορα αισθητήρια όργανα και τον τρόπο λειτουργίας των αισθήσεων.

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
<p>5.1 Γενικά.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Αισθήσεις και Αισθητήρια Όργανα <p>5.2 Αισθητήριο Όργανο της αφής, της πίεσης, του πόνου και της θερμοκρασίας το δέρμα_</p> <ul style="list-style-type: none"> - Κατασκευή του δέρματος - Αδένες του δέρματος <p>- Κεράτινα Όργανα του δέρματος</p> <ul style="list-style-type: none"> - Τρίχες - Νύχια <p>- Λειτουργία του δέρματος ως αισθητηρίου οργάνου</p> <p>5.3 Αισθητήριο Όργανο της Όσφρησης, ο οσφρητικός βλεννογόνος της μύτης</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ανατομία της μύτης και λειτουργία της όσφρησης - Αναπνευστικός βλεννογόνος - Οσφρητικός βλεννογόνος <p>5.4 Αισθητήριο Όργανο της γεύσης, οι γευστικές κάλυκες κυρίως της γλώσσας (και πρόσθιας επιφάνειας μαλακής υπερώας)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ανατομία της γλώσσας - Λειτουργία της γεύσης <p>5.5 Αισθητήριο Όργανο της Όρασης, ο οφθαλμός (το μάτι)</p> <p>Ανατομία του οφθαλμού</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ο βολβός του οφθαλμού <p>Τοίχωμα, Περιεχόμενο</p> <ul style="list-style-type: none"> - Επικουρικά μέρη του οφθαλμού - Οπτική οδός <p>5.6 Αισθητήριο Όργανο της ακοής και της ισορροπίας (του χώρου), το αυτί (ους)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Το εξωτερικό (έξω) αυτί - Το μέσο αυτί - Το εσωτερικό (έσω) αυτί 	<p>Οι μαθητές / τριες να κατανόησουν</p> <ul style="list-style-type: none"> • Τη δομή και τα μέρη διαφόρων αισθητηρίων οργάνων. • Τον τρόπο λειτουργίας των διαφόρων αισθήσεων. 	<p>Οι μαθητές και οι μαθήτριες θα δουν άτλαντες, διαφάνειες, cd roms και θα παρακολουθήσουν ταινία σχετική με τη δομή και τα μέρη των διαφόρων αισθητηρίων οργάνων. Στη συνέχεια θα χωριστούν σε ομάδες και θα γράψουν εργασίες, σχετικές με τα αισθητήρια όργανα και τις λειτουργίες τους.</p>

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αθήνα, 10 Ιουνίου 2008

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ ΣΤΥΛΙΑΝΙΔΗΣ

ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΑ ΓΡΑΦΕΙΑ ΠΩΛΗΣΗΣ Φ.Ε.Κ.

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ - Βασ. Όλγας 227	23104 23956	ΛΑΡΙΣΑ - Διοικητήριο	2410 597449
ΠΕΙΡΑΙΑΣ - Ευριπίδου 63	210 4135228	ΚΕΡΚΥΡΑ - Σαμαρά 13	26610 89122
ΠΑΤΡΑ - Κορίνθου 327	2610 638109	ΗΡΑΚΛΕΙΟ - Πεδιάδος 2	2810 300781
ΙΩΑΝΝΙΝΑ - Διοικητήριο	26510 87215	ΜΥΤΙΛΗΝΗ - Πλ. Κωνσταντινουπόλεως 1	22510 46654
ΚΟΜΟΤΗΝΗ - Δημοκρατίας 1	25310 22858		

ΤΙΜΗ ΠΩΛΗΣΗΣ ΦΥΛΛΩΝ ΤΗΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΟΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

Σε έντυπη μορφή

- Για τα Φ.Ε.Κ. από 1 μέχρι 16 σελίδες σε 1 €, προσαυξανόμενη κατά 0,20 € για κάθε επιπλέον οκτασέλιδο ή μέρος αυτού.
- Για τα φωτοαντίγραφα Φ.Ε.Κ. σε 0,15 € ανά σελίδα.

Σε μορφή DVD/CD

Τεύχος	Ετήσια έκδοση	Τριμηνιαία έκδοση	Μηνιαία έκδοση	Τεύχος	Ετήσια έκδοση	Τριμηνιαία έκδοση	Μηνιαία έκδοση
Α'	150 €	40 €	15 €	Α.Α.Π.	110 €	30 €	-
Β'	300 €	80 €	30 €	Ε.Β.Ι.	100 €	-	-
Γ'	50 €	-	-	Α.Ε.Δ.	5 €	-	-
Υ.Ο.Δ.Δ.	50 €	-	-	Δ.Δ.Σ.	200 €	-	20 €
Δ'	110 €	30 €	-	Α.Ε. - Ε.Π.Ε. και Γ.Ε.ΜΗ.	-	-	100 €

- Η τιμή πώλησης μεμονωμένων Φ.Ε.Κ. σε μορφή cd-rom από εκείνα που διατίθενται σε ψηφιακή μορφή και μέχρι 100 σελίδες, σε 5 € προσαυξανόμενη κατά 1 € ανά 50 σελίδες.
- Η τιμή πώλησης σε μορφή cd-rom/dvd, δημοσιευμάτων μιας εταιρείας στο τεύχος Α.Ε.-Ε.Π.Ε. και Γ.Ε.ΜΗ. σε 5 € ανά έτος.

ΠΑΡΑΓΓΕΛΙΑ ΚΑΙ ΑΠΟΣΤΟΛΗ Φ.Ε.Κ.: Τηλεφωνικά: 210 4071010 - fax: 210 4071010 - internet: <http://www.et.gr>

ΕΤΗΣΙΕΣ ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ Φ.Ε.Κ.

Τεύχος	Έντυπη μορφή	Ψηφιακή Μορφή	Τεύχος	Έντυπη μορφή	Ψηφιακή Μορφή
Α'	225 €	190 €	Α.Ε.Δ.	10 €	Δωρεάν
Β'	320 €	225 €	Α.Ε. - Ε.Π.Ε. και Γ.Ε.ΜΗ.	2250 €	645 €
Γ'	65 €	Δωρεάν	Δ.Δ.Σ.	225 €	95 €
Υ.Ο.Δ.Δ.	65 €	Δωρεάν	Α.Σ.Ε.Π.	70€	Δωρεάν
Δ'	160 €	80 €	Ο.Π.Κ.	-	Δωρεάν
Α.Α.Π.	160 €	80 €	Α' + Β' + Δ' + Α.Α.Π.	-	450 €
Ε.Β.Ι.	65 €	33 €			

- Το τεύχος Α.Σ.Ε.Π. (έντυπη μορφή) θα αποστέλλεται σε συνδρομητές ταχυδρομικά, με την επιβάρυνση των 70 €, ποσό το οποίο αφορά τα ταχυδρομικά έξοδα.
- Για την παροχή πρόσβασης μέσω διαδικτύου σε Φ.Ε.Κ. προηγούμενων ετών και συγκεκριμένα στα τεύχη: α) Α, Β, Δ, Α.Α.Π., Ε.Β.Ι. και Δ.Δ.Σ., η τιμή προσαυξάνεται, πέραν του ποσού της ετήσιας συνδρομής του 2007, κατά 40 € ανά έτος και ανά τεύχος και β) για το τεύχος Α.Ε.-Ε.Π.Ε. & Γ.Ε.ΜΗ., κατά 60 € ανά έτος παλαιότητας.

* Η καταβολή γίνεται σε όλες τις Δημόσιες Οικονομικές Υπηρεσίες (Δ.Ο.Υ.). Το πρωτότυπο διπλότυπο (έγγραφο αριθμ. πρωτ. 9067/28.2.2005 2η Υπηρεσία Επιτρόπου Ελεγκτικού Συνεδρίου) με φροντίδα των ενδιαφερομένων, πρέπει να αποστέλλεται ή να κατατίθεται στο Εθνικό Τυπογραφείο (Καποδιστρίου 34, Τ.Κ. 104 32 Αθήνα).

* Σημειώνεται ότι φωτοαντίγραφα διπλοτύπων, ταχυδρομικές Επιταγές για την εξόφληση της συνδρομής, δεν γίνονται δεκτά και θα επιστρέφονται.

* Οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης, τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, τα μέλη της Ένωσης Ιδιοκτητών Ημερησίου Τύπου Αθηνών και Επαρχίας, οι τηλεοπτικοί και ραδιοφωνικοί σταθμοί, η Ε.Σ.Η.Ε.Α., τα τριτοβάθμια συνδικαλιστικά Όργανα και οι τριτοβάθμιες επαγγελματικές ενώσεις δικαιούνται έκπτωσης πενήντα τοις εκατό (50%) επί της ετήσιας συνδρομής (τρέχον έτος + παλαιότητα).

* Το ποσό υπέρ Τ.Α.Π.Ε.Τ. [5% επί του ποσού συνδρομής (τρέχον έτος + παλαιότητα)], καταβάλλεται ολόκληρο (Κ.Α.Ε. 3512) και υπολογίζεται πριν την έκπτωση.

* Στην Ταχυδρομική συνδρομή του τεύχους Α.Σ.Ε.Π. δεν γίνεται έκπτωση.

Πληροφορίες για δημοσιεύματα που καταχωρούνται στα Φ.Ε.Κ. στο τηλ.: 210 5279000.

Φωτοαντίγραφα παλαιών Φ.Ε.Κ.: Μάρνη 8 τηλ.: 210 8220885, 210 8222924, 210 5279050.

Οι πολίτες έχουν τη δυνατότητα ελεύθερης ανάγνωσης των δημοσιευμάτων που καταχωρούνται σε όλα τα τεύχη της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως πλην εκείνων που καταχωρούνται στο τεύχος Α.Ε.-Ε.Π.Ε. και Γ.Ε.ΜΗ., από την ιστοσελίδα του Εθνικού Τυπογραφείου (www.et.gr).

Οι υπηρεσίες εξυπηρέτησης πολιτών λειτουργούν καθημερινά από 08:00 μέχρι 13:00

* 0 2 0 1 2 3 9 0 1 0 7 0 8 0 0 1 2 *

ΑΠΟ ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ

ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΟΥ 34 * ΑΘΗΝΑ 104 32 * ΤΗΛ. 210 52 79 000 * FAX 210 52 21 004
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ: <http://www.et.gr> – e-mail: webmaster.et@et.gr